

**Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Природничий факультет
Кафедра хімії**

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ**

Вибіркової освітньої компоненти

«Технологічні основи навчання хімії»

для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	012 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.06 Середня освіта (Хімія)
Спеціалізація	-
Освітня програма	Середня освіта (Хімія та біологія)
Факультет	Природничий

Укладачі: доцент кафедри хімії **Анічкіна Олена**,
асистент кафедри хімії **Авдєєва Ольга**,
асистент кафедри хімії **Євдоченко Олена**
Розглягнуто та схвалено на засіданні кафедри хімії
Протокол від «09» червня 2021 р. № 17
Завідувач кафедри _____ **Олена АНІЧКІНА**

Житомир 2021

УДК 37.091.33:004.031.42:54(076)

А 67

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол №16 від «30» серпня 2021 р.)*

Рецензенти:

Бойчук Ірина – кандидат педагогічних наук, доцент, директор КЗВО «Житомирський базовий фармацевтичний коледж».

Поліщук Наталія – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри методики викладання навчальних предметів КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

Романишина Людмила – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри хімії Житомирського державного університету імені Івана Франка, заслужений працівник освіти України.

Анічкіна О. В., Авдєєва О. Ю., Євдоченко О. С.

Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять із освітньої компоненти «Технологічні основи навчання хімії» : навчально-методичний посібник для здобувачів другого рівня вищої освіти. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. – 45 с.

© Анічкіна О. В., 2021

© Авдєєва О. Ю., 2021

© Євдоченко О. С., 2021

© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2021

ЗМІСТ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАНЯТЬ.....	4
<i>Лабораторна робота №1. Педагогічні технології в навчанні, їх функції.....</i>	<i>6</i>
<i>Лабораторна робота №2. Особливості інноваційного навчання хімії.....</i>	<i>8</i>
<i>Лабораторна робота №3-4. Особливості технології інтерактивного навчання хімії.....</i>	<i>10</i>
<i>Лабораторна робота №5-6. Мультимедійна технологія як засіб інтерактивного навчання хімії</i>	<i>14</i>
<i>Лабораторна робота №7-8. Метод проєктів як педагогічна технологія навчання хімії.....</i>	<i>22</i>
<i>Лабораторна робота №9. Особливості технології проблемного навчання хімії</i>	<i>26</i>
<i>Лабораторна робота №10. Особистісно орієнтована технологія навчання хімії</i>	<i>30</i>
<i>Лабораторна робота №11-12. Особливості методики застосування інтегрованого навчання хімії</i>	<i>33</i>
<i>Лабораторна робота №13-14. Особливості методики застосування диференційованого навчання хімії.....</i>	<i>36</i>
<i>Лабораторна робота №15-16. Суть ігрової технології навчання хімії</i>	<i>40</i>
<i>Лабораторна робота №17. Підсумкова модульна контрольна робота № 1.....</i>	<i>45</i>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАНЯТЬ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролем.

Кожен здобувач вищої освіти має виконати обов'язкові завдання, передбачені інструктивно-методичними матеріалами до лабораторних занять, методичними рекомендаціями до організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти, силабусом, навчальною та робочою програмою освітньої компоненти.

Картка обліку виконання завдань здобувачем вищої освіти

ПІБ здобувача вищої освіти _____

Група _____ Робоче місце № _____

Лабораторне заняття	ТП	ВЗ	ПФУЗХ	АФУ
	20	10	60	10
Л. р. № 1				
Л. р. № 2				
Л. р. № 3				
Л. р. № 4				
Л. р. № 5				
Л. р. № 6				
Л. р. № 7				
Л. р. № 8				
Л. р. № 9				

Л. р. № 10				
Л. р. № 11				
Л. р. № 12				
Л. р. № 13				
Л. р. № 14				
Л. р. № 15	100			

Примітка: числа в картці означають кількість балів за одиницю виконаного завдання.

Позначення: ТП – Теоретичні питання; ВЗ – Виконання завдань; ПФУЗХ – Проведення фрагменту уроку з хімії; АФУ – Аналіз фрагменту уроку.

практики / А. Бойко // Рідна школа : щомісяч. наук.-пед. журн. – 2011. – № 8/9. – С. 15-22.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://pidru4niki.com/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.dnpb.gov.ua.

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 2

Тема заняття: Особливості інноваційного навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти теоретичних основ використання та можливостей сучасних інноваційних технологій в навчанні хімії; сформувати в них готовність грамотного застосування педагогічних технологій в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти; поглиблювати і розширювати знання та кругозір здобувачів вищої освіти; розвивати відповідальність, наполегливість.

План:

I. Перевірка готовності студентів до лабораторного заняття.

II. Опитування за теоретичними питаннями теми:

1. Ознаки інноваційних технологій в навчанні хімії.
2. Інноваційна діяльність педагога.
3. Дидактико-методичні умови ефективної інноваційної діяльності.
4. Урок як основна форма організації процесу навчання. Типологія і структура уроку.

IV. Рекомендована література:

Основна

1. Дорогунцов С. Освітня сфера в інформаційному суспільстві // Вісник Національної Академії наук України. – 2002. – № 11. – С. 3-10.
2. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / [авт. кол.: П. Ю. Саух, О. Є. Антонова та ін. ; за ред. П. Ю. Сауха]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с.
3. Якухно І. Освітні інновації: теоретичний і практичний аспекти / І. Якухно // Імідж сучасного педагога : наук.-практ. освіт.-попул. часоп. – 2010. – № 5. – С. 3-5.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis.zu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 3-4

Тема заняття: Особливості технології інтерактивного навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей використання технології інтерактивного навчання хімії; сформувані в них практичні вміння і навички застосування технології інтерактивного навчання хімії у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і розширювати знання та кругозір студентів;

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis.zu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://pidru4niki.com/>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 5-6

Тема заняття: Мультимедійна технологія як засіб інтерактивного навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей використання мультимедійної технології як засобу інтерактивного навчання хімії; сформувати в них практичні вміння і навички застосування мультимедійної технології у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і розширювати знання та кругозір студентів; розвивати інтерес до предмету, самостійність, відповідальність, наполегливість.

План:

I. Перевірка готовності студентів до лабораторного заняття.

II. Опитування за теоретичними питаннями теми:

1. Дидактичне призначення засобів мультимедіа.
2. Основні принципи створення відеоматеріалів з шкільного демонстраційного експерименту.
3. Технічні засоби інтерактивного навчання: комп'ютерні тренажери, автоматизовані навчальні системи, навчальні фільми, мультимедійні презентації, відеодемонстрації.

3. З метою підготовки та створення відеофрагментів демонстраційних експериментів, передбачених навчальною програмою з хімії для 7, 8 та 9 класу зверніть увагу на основні питання та опишіть їх за планом:

Назва демонстрації 1 _____

Обладнання та реактиви _____

Фізичні властивості вихідних речовин _____

Умови проходження реакції _____

Ознаки проходження реакції _____

Фізичні властивості продуктів реакції _____

Правила техніки безпеки, яких необхідно дотримуватися __

Здійснення самоаналізу відзнятого демонстраційного експерименту, визначення переваг та недоліків його проведення _____

Назва демонстрації 2 _____

Обладнання та реактиви _____

Фізичні властивості вихідних речовин _____

Умови проходження реакції _____

Ознаки проходження реакції _____

Фізичні властивості продуктів реакції _____

Правила техніки безпеки, яких необхідно дотримуватися ____

Здійснення самоаналізу відзнятого демонстраційного експерименту, визначення переваг та недоліків його проведення _____

Назва демонстрації 3 _____

Обладнання та реактиви _____

Фізичні властивості вихідних речовин _____

Умови проходження реакції _____

Ознаки проходження реакції _____

Фізичні властивості продуктів реакції _____

Правила техніки безпеки, яких необхідно дотримуватися _____

Здійснення самоаналізу відзнятого демонстраційного експерименту, визначення переваг та недоліків його проведення _____

IV. Рекомендована література:

Основна

1. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е. Полат. – М.М.: АCADEMIA, 2001. – 272с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. – К., 2002. – 135 с.

Додаткова

1. Матвієнко П. Л. Орієнтир на освітні технології /Матвієнко П. Л.// Педагогічні технології: Досвід. Практика. Довідник. - Полтава: ПОШОППО, 1999. – 12 с.

Інтернет ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.dnpb.gov.ua.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 7-8

Тема заняття: Метод проєктів як педагогічна технологія навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей використання проєктної технології навчання хімії; сформувати в них практичні вміння і навички застосування проєктної технології навчання хімії у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і розширювати знання та кругозір студентів; розвивати інтерес до предмету, самостійність, відповідальність, наполегливість.

План:

IV. Здійснить презентацією власних результатів дослідження, створеного навчального проєкту з хімії за планом:

Тема проєкту « _____ »

Мета проєкту

Завдання проєкту

1. Визначити ...
2. Відібрати інформацію про ...
3. Провести визначення ...
4. Порівняти ...
5. Перевірити ...
6. Запропонувати ...
7. Охарактеризувати методичну доцільність використання.

Гіпотеза дослідження

Практична значущість

Аналіз отриманих результатів

Презентація власних результатів (у вигляді таблиці, схеми, графіка, діаграми тощо)

V. Рекомендована література:

Основна

1. Буджак Т. Метод проектів як педагогічна технологія // Біологія і хімія в школі. – 2004. – №1. – С. 43-45.
2. Василенко Н. В. Портфоліо педагога й учня / Н. В. Василенко // Управління школою (Основа) : Науково-методичний журнал. – 2010. – № 30. – С. 1-59.

Додаткова

1. Бойко А. Упровадження інновацій як чинник оптимізації співвідношення педагогічної теорії і практики / А. Бойко // Рідна школа : щомісяч. наук.-пед. журн. – 2011. – № 8/9. – С. 15-22.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis.zu.edu.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.dnppb.gov.ua.

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 9

Тема заняття: Особливості технології проблемного навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей використання технології проблемного навчання хімії; сформувати в них практичні вміння і навички застосування технології проблемного навчання хімії у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і

Лабораторна робота № 10

Тема заняття: Особистісно орієнтована технологія навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей використання особистісно орієнтованої технології навчання хімії; сформувати в них практичні вміння і навички застосування особистісно орієнтованої технології навчання хімії у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і розширювати знання та кругозір студентів; розвивати інтерес до предмету, самостійність, відповідальність, наполегливість.

План:

I. Перевірка готовності студентів до лабораторного заняття.

II. Опитування за теоретичними питаннями теми:

1. Суть технології особистісно орієнтованого навчання.
2. Основні завдання та ознаки особистісно орієнтованого навчання.
3. Етапи здійснення особистісно орієнтованого навчання хімії.

III. Виконання завдань:

1. Проведіть відповідно до вимог фрагмент уроку з хімії із застосуванням технології особистісно орієнтованого навчання _____

1. Головня Ю. Впровадження інновацій як напрям реформування системи вищої освіти / Ю. Головня // Інноваційний розвиток вищої освіти : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф., 10-11 берез. 2010 р., м. Київ : тези доп / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : [б. в.], 2010. – С. 125-126.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis.zu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://pidru4niki.com/>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 11-12

Тема заняття: Особливості методики застосування інтегрованого навчання хімії.

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей технології інтегрованого навчання хімії; сформувати в них практичні вміння і навички застосування технології інтегрованого навчання хімії у майбутній професійній діяльності; поглиблювати і розширювати знання та кругозір студентів; розвивати інтерес до предмету, самостійність, відповідальність, наполегливість.

План:

I. Перевірка готовності студентів до лабораторного заняття.

II. Опитування за теоретичними питаннями теми:

1. Суть технології інтегрованого навчання.
2. Специфічні ознаки технології інтегрованого навчання.

3. Поясніть шкідливий вплив тютюнопаління на організм людини з хімічної точки зору_____

IV. Рекомендована література:

Основна

1. Освітні технології: Навч.-метод, посіб./ За ред. О. Пехоти, А. Кіктенко, О. Любарської. – К.: Видавництво А.С.К., 2002. – 255с.

Інтернет ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.dnpb.gov.ua.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 13-14

Тема заняття: Особливості методики застосування диференційованого навчання хімії.

Тема основного курсу хімії після якої планується проведення_____

Тема основного курсу хімії перед якою планується проведення_____

Основні поняття, які вдосконалюються_____

План проведення_____

інженерно-педагогічна академія. – Х. : Контраст, 2008.
– 172 с.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis.zu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Дата:

Підпис викладача:

Лабораторна робота № 17
Підсумкова модульна контрольна робота № 1